

PÍSOVNÉ ZHODNOTENIE ÚROVNE ODBORNÝCH PRÁC 43. ročníka CELOŠTÁTNEJ PREHLIADKY SOČ z pohľadu členov odborných hodnotiacich komisií

Zhodnotenie úrovne odborných prác 43. ročníka celoštátnej prehliadky Stredoškolskej odbornej činnosti z pohľadu členov odborných hodnotiacich komisií je vypracované s ohľadom na základné kritériá súťaže, ktorými sú metodika, teoretické východiská, vlastná práca a jej výsledky, rozsah práce, formálna úprava, výber najkvalitnejšej, výnimočnej práce v odbore, poukázanie na prípadné nedostatky a dopracovanie prác, chyby pri obhajobách. Krajské a celoštátne kolo uskutočnili dištančnou formou, žiaci práce obhajovali s využitím video prezentácie.

Súťažný odbor č. 01 Problematika voľného času

V 43. ročníku SOČ súťažné práce spĺňali kritériá účasti na celoštátnom kole. Bolo vidieť, že autori prác rozumeli danej problematike a preukázali dostatočné vedomosti týkajúce sa ich tém. V prevažnej miere autori dodržali metodiku písania prác. Teoretické východiská vhodne spracovali a spojili s praktickou časťou. Témy boli primerané, originálne a aktuálne. Vo väčšine prác boli splnené stanovené hlavné aj čiastkové ciele.

Letný tábor „V sedle“ – práca je spracovaná na vysokej formálnej a obsahovej úrovni, metódy a interpretácia zistených faktov sú primerané. Oceňujeme aj praktické využitie práce, zapojenie viacerých ľudí do príprav letného tábora pre deti. Je vidieť osobnú angažovanosť autorky aj spoluautorky a zodpovedný prístup pri príprave a realizácii tábora. Zaujal nás hlavne program a organizácia.

Prínosom bolo, že žiaci mali možnosť prácu obhajovať s využitím video prezentácie, pretože mali možnosť doplniť pri obhajobe, čo v práci chýbalo. Rovnako bolo dobré, že niektorí súťažiaci už k prihláške pripojili videa, prezentácie a komisia sa s nimi oboznámila v predstihu.

Pravopis bol vo väčšine prác v poriadku, resp. vyskytli sa preklepy, či zopár gramatických chýb. Štylizácia textov spĺňala úroveň celoštátneho kola SOČ. V niektorých prácach sa vyskytli nedostatky.

Po formálnej stránke boli práce až na niektoré výnimky veľmi pekne spracované. Odborná terminológia bola na primeranej úrovni, horšie to bolo pri uvádzaní citácií, čo stále robí autorom problém.

OHK: Mgr. Stanislav Šturdík, PaedDr. Iveta Haganová, Ing. Henrieta Horniaková

Súťažný odbor č. 02 Matematika, fyzika

Väčšina prác spĺňala odporúčanú metodiku písania prác SOČ. Práce vychádzali z teoretických poznatkov naštudovaných z odbornej literatúry a z uvedených zdrojov a prechádzali do praktickej časti, kde sa autori snažili splniť svoje ciele. Niektoré práce sa opierali o podporu vedeckých prístrojov a využívali vedecké laboratória na vysokých školách. V takých prácach sa veľmi ťažko hodnotí, aký je v práci vlastný podiel a prínos autora práce - študenta stredoškolača v SOČ.

Práce boli odprezentované aj pomocou videoukážky, ktorú mala v niektorých prípadoch komisia k dispozícii.

Obhajoby a diskusia prebiehali formou videokonferencie na vysokej úrovni. Výnimočné práce: Jana Lešňanská, Zara Karakaya - praktické využitie fyzikálnych javov a ich aplikovanie v oblasti umenia.

V niektorých prácach sa vyskytli pravopisné chyby a hlavne chýbajúce čiarky a nejaké preklepy. Inak boli práce pravopisne a gramaticky správne napísané. Práce boli písané zrozumiteľne a autori používali odbornú terminológiu. Po stylistickej stránke práce boli veľmi dobre a zrozumiteľne štylizované. Veľmi zriedka sa vyskytla nesprávna štylizácia. V niektorých prácach nie je správne používaná citácia a tiež aj osoba, v ktorej má byť písaná práca.

Väčšina prác bola po formálnej stránke v poriadku, ale našlo sa v tomto roku aj zopár prác, v ktorých sa objavili formálne chyby. Drobné chyby sa vyskytli v úprave textu - zarovnanie textu, každá kapitola na novej strane a obsah prác - nesprávne rozčlenenie. Práce boli logicky členené, ľahko čitateľne a prehľadné.

OHK: Mgr. Marta Bezáková, PaedDr. Alžbeta Horáková, RNDr. Ľubomír Mucha

Súťažný odbor č. 03 Chémia, potravinárstvo

Práce boli po odbornej a obsahovej stránke spracované na vysokej úrovni, správne zaradené v odbore. V práci žiaci zvolili vhodné postupy, niektorí spolupracovali s univerzitami, niektorí v školskom laboratóriu, či doma v kuchyni. Rozsah prác bol v každej práci prípustný.

Čo sa týka formálnej stránky - jedna práca nespĺňala kritériá.

K obhajobe všetci žiaci mali pripravené ppt prezentácie. Žiaci pri obhajobách používali odbornú terminológiu, pri diskusii žiaci vedeli správne reagovať na kladené otázky.

Niektoré práce boli obohatené o praktickú ukážku (výrobky – žuvačky, cukríky, kurkuma, pitná voda ...)

Výnimočná práca: „*Pýr plazivý - burina, potravina, liečivo*“

V prácach sa nenašli hrubé gramatické chyby, skôr preklepy. Bolo vidieť, že žiaci si dali na tejto časti veľmi záležať. Vyjadrovanie väčšiny žiakov v písomnej práci aj pri obhajobách bolo na primeranej úrovni. Používali odbornú terminológiu. Väčšina prác bola písaná v odbornom štýle. Nenašli sa texty slengového alebo hovorového jazyka. V jednej práci nebolo dodržané – riadkovanie, nesúrodý text (hrubo vyznačený, podčiarkovanie ...). V niektorých prácach nebolo dodržané označovanie kapitol a číslovanie strán.

OHK: Mgr. Jana Tkáčová, PaedDr. Michaela Zenková, PaedDr. Martina Bažaličková

Súťažný odbor č. 04 Biológia

Všetky práce boli objavné a zamerané na vlastný výskum v niektorých prípadoch zaznamenané výsledky aj troj ročnej práce. Pri prácach bolo využitých veľa zdrojov literatúry, slovenských aj zahraničných. V porovnaní s minulým ročníkom, kedy žiaci realizovali práce najmä v odborných laboratóriách, v tomto ročníku sa objavil u viacerých prác aj terénny výskum v prírode.

Súťažné práce sa svojim obsahom zamerali na aktuálne témy – ochrana živočíšnych druhov, ich vplyv na biodiverzitu, etológia, COVID- 19, rôzne ochorenia a ich prevencia. Rozsah práce bol dodržaný u všetkých prác. Po formálnej stránke sa vyskytli v niektorých prácach nedostatky: nesprávne označenie kapitol, nesprávne číslovanie strán, neúplné označenie obrázkov, absencia odkazov v texte na obrazovú prílohu.

Navrhnutá práca na prezentáciu do súťaže SOČ v Čechách: žiačka Sarah Krčová „*Príprava fluorescenčného markera pre lokalizáciu kvasinkových peroxizomálnych membrán in vivo*“.

V prácach sa vyskytli občas malé nedostatky: preklepy, absencia bodiek, čiarok, vhodne použité odborné výrazy, ktoré boli vysvetlené. Štylistická rovina bola dodržaná. V internetových prebratých zdrojoch občas chýbal dátum, kedy bola citácia prevzatá. Tiež sa v niektorých prácach vyskytlo nedostatečné označenie kapitol podľa Metodickéj príručky SOČ, nesprávne číslovanie strán, neúplné označenie obrázkov, absencia odkazov v texte na obrazovú prílohu.

OHK: RNDr. Monika Gregušová, Ing. Iveta Jakubcová, PaedDr. Monika Ružeková, PhD.

Súťažný odbor č. 05 Životné prostredie, geografia, geológia

Metodika bola vo väčšine prác dodržaná, niekde chýbali citácie. Práce mali aj praktické využitie. Menej prác bolo takých, v ktorých by sa prezentovala spolupráca s vedeckými inštitúciami. Dominovali práce, v ktorých bola použitá metóda dotazníka. Prezentácie boli dobre pripravené, študenti ich bez problémov zvládli v stanovenom čase. V spracovanej problematike sa vedeli dobre orientovať a reagovať na položené otázky.

Na študentov aj na komisiu pôsobili pri obhajobách rušivo problémy s pripojením k MS Teams.

Výnimočná práca tento rok nebola. Je ale škoda, že sme mohli ohodnotiť len prvé tri miesta, spravodlivejšie by bolo udeliť aj štvrté a piate miesto.

Po formálnej stránke práce väčšinou spĺňali požadované kritéria, chyby sa vyskytovali, avšak bolo to porovnateľné s minulými ročníkmi.

OHK: RNDr. Tibor Madleňák, PhD., PaedDr. Marta Kvasňovská, RNDr. Ivan Ružek, PhD.

Súťažný odbor č. 06 Zdravotníctvo a farmakológia

Odborná hodnotiaca komisia pozitívne hodnotila metodiku i teoretická východiská veľkej väčšiny prác. V niektorých prípadoch poukázala na potrebu venovania pozornosti gramatickej a formálnej stránke textu. Pozitívne hodnotíme precízne spracované PP prezentácie, umne vystavané obhajoby a oceňujeme, že všetci prezentujúci sa zmestili do nastaveného pomerne krátkeho časového limitu.

V odbore 06 boli zaradené dve veľmi dobré práce majúce vedecký charakter a ambíciu uspieť aj v ďalších súťažiach: Marcel Szabó: „*Účinnosť dezinfekčných prostriedkov na baktérie vyskytujúce sa na povrchoch v školskom prostredí*“ a Nela Leksová: „*Úloha proteolýzy pri infekčnosti vírusu SARS-CoV-2*“

Miestami sa v prácach vyskytovali gramatické chyby, ktoré však vážnejším spôsobom nedevalvovali ich kvalitu (s výnimkou jednej práce, kde sa vyskytovali i hrubé gramatické chyby). V 2 – 3 prácach sa miestami vyskytoval hovorový slovník, ale vo väčšine prác SOČ bola štylistika adekvátne. Veľká väčšina prác bola z formálneho hľadiska v poriadku.

OHK: doc. PhDr. Mgr. Tatiana Rapčíková, PhD., PaedDr. Darina Hanáková, MPH, PaedDr. Iveta Ježová

Súťažný odbor č. 07 Pôdohospodárstvo (poľnohospodárstvo, lesné a vodné hospodárstvo)

Počet a kvalita prác odzrkadľovali situáciu, ktorú ovplyvnil COVID 19. Napriek tomu, väčšina prác spĺňala nároky na metodiku a autori ponúkali svoje vlastné skúsenosti a riešenia, ktoré boli podporované odbornými argumentami. Oblasti z ktorých boli práce vypracované boli veľmi rôznorodé. Rozsah prác bol dodržaný, v niektorých prípadoch sa prejavili gramatické a štylistické chyby. Obhajoby a diskusia boli na primeranej úrovni.

Výnimočná práca: Filip Gašinec, „*Monitoring poškodenia mladých lesných porastov lesnou zverou v lesných porastoch PSU Kvačany*“.

V prácach SOČ sa sporadicky objavovali pravopisné chyby spôsobené nepozornosťou – vynechané písmenká, zámena písmen na klávesnici z,y, dĺžne, čiarky, rozdelenie slov a pod., ktoré by mohli pri dôslednej kontrole odstrániť. Žiaci správne využívali odbornú terminológiu a písomné práce boli na výbornej odbornej úrovni zodpovedajúcej stredoškolskému štúdiu.

Väčšina prác po štylistickej stránke bola na dobrej úrovni, až na jednu prácu. Riešitelia používali odbornú terminológiu správne a bez štylistických chýb. Pri prezentáciách sa vyjadrovali štylisticky horšie ako v prácach, čo je pochopiteľné, v závislosti aj od daností jednotlivých súťažiacich a rovnako aj od trémy a podobne.

Práce boli napísané podľa metodické príručky, dodržiavali predpísanú technickú normu, najväčší problém mali s normou na uvádzanie zdrojov a použitej literatúry.

Formálnu stránku nedodržali na 100%, najmä titulné strany a bol použitý neúplný názov odboru u viacerých riešiteľov. Aby neprekročili maximálny počet strán, tak nedodržiavali medzery medzi textom a nadpismi, u dvoch prác chýbalo správne pomenovanie obrázkov.

OHK: Ing. Ján Lazar, Ing. Katarína Pekárová, Ing. Eva Stručková

Súťažný odbor č. 08 Hotelierstvo, gastronómia, cestovný ruch

Práce SOČ boli rôznorodé, každá bola výnimočná - svojho druhu - keďže tento bohatý odbor je zameraný na odvetvie cestovného ruchu, gastronómiu a hotelierstvo. Všetky práce boli odborné.

Voľba témy u viacerých prác bola správna, ale našli sa aj práce, ktoré boli diskutabilné - skôr vhodnejšie do iného súťažného odboru, preto je vhodné o tejto skutočnosti informovať členov krajských hodnotiacich komisií.

Po formálnej stránke, v prácach boli viacmenej dodržané pravidlá písania odborných prác. Všetky práce mali dodržaný rozsah strán, taktiež štruktúru práce - osnovu. Boli dodržané kritéria práce SOČ, ktoré musí odborná práca spĺňať. Našli sa aj chyby, ktoré uvádzame nižšie.

Po obsahovej stránke - autori vychádzali z teoretických predpokladov, stanovili si ciele, metodiku postupu. Jednotlivé návrhy boli rozvité a potvrdené prílohami. Práce priniesli inovatívny prvok. Autori pri tvorbe prác využívali prvky výskumov - prevažne dotazníky, ankety, štatistický výpočet, pozorovanie. Bola dodržaná vyváženosť teoretickej a praktickej časti. Viacmenej všetky práce a projekty sú použiteľné v praxi. Práce podávajú informáciu o ďalšom možnom využití. Prinášajú riešenia, nápady, ktoré sú originálne.

Počas obhajoby a diskusie autori prác odprezentovali svoje nápady. Obhajoba bola doplnená prezentáciou v PPT formáte. Počas diskusie autori prác odpovedali na otázky odbornej komisie, obhajovali svoje názory.

Výnimočná bola dlhoročná práca žiaka „*Čaj o piatej*“, potvrdená fotografiami zo súťaží. Zážitková gastronómia v praxi. Súčasný trend v gastronómii - odlíšenie od konkurencie.

V prácach sa našli aj chyby - pravopisné, preklepy.

V niektorých ojedinelých prípadoch - otázky v dotazníkoch neboli správne štylisticky sformulované. Niektorým prácam chýbala citácia v texte, odkazy na literatúru. V použitej literatúre sa našli taktiež chyby, ktoré súvisia s normou STN 01 6910. Ide najmä o citáciu internetových zdrojov. Našli sa aj citácie wikipédie - neodbornej literatúry.

V prácach sa našli chyby spojené s popisom obrázkov, tabuliek - titulky. V ojedinelom prípade nesedelo poradie príloh. Najčastejšou chybou boli chýbajúce odseky. Našli sa aj chyby s číslovaním jednotlivých častí práce.

Niektoré práce veľmi stručne vytýčili teoretické východiská alebo naopak zachytili oblasť, ktorá nebola až tak dôležitá pre prácu.

OHK: Ing. Elena Šándorová, Ing. Ladislav Blaškovič, RNDr. Ing. Jana Kočárová

Súťažný odbor č. 09 Strojárstvo, hutníctvo, doprava

Práce mali vo väčšine prípadov dodržanú metodiku. V niektorých prácach nebol dodržaný autorský plurál, chyby boli pri uvádzaní zdrojov obrázkov, tabuliek a schém. V niektorých prácach nebol dodržaný rozsah počtu strán. Vyskytli sa chyby vo formálnej úprave a to riadkovanie, zarovnanie textu, rôzne typy písma a hlavné kapitoly nezačínali na nových stranách.

Najväčším nedostatkom bolo uvádzanie zdrojov a bibliografických odkazov na informačné pramene a ich citovanie.

Chýbala výkresová dokumentácia, postupy výroby alebo montáže výrobkov a prílohy, ktoré súťažiaci v prácach spomínali.

Pri ústnej obhajobe používali primeranú argumentáciu. Väčšina súťažných prác je využiteľná v praxi.

Výnimočná práca: „Rotačná os pre elektro-erozívnu rezačku FANUC Robocut.“ je na vysokej odbornej úrovni.

Oproti minulému roku nastalo zlepšenie. V prácach sa nevyskytovali hrubé chyby. Chýbali dĺžne a čiarky. V prácach súťažiaci používali spisovný jazyk. Pri ústnych obhajobách sa zriedkavo vyskytlo hovorové alebo nárečové slovo. Štylisticky boli práce na dobrej úrovni. Tiež nastalo mierne zlepšenie oproti minulému roku. Daná norma bola v prácach dodržaná. Chyby v malom počte prác sa týkali riadkovania a zarovnania textu.

Najväčšie nedostatky boli v nedodržaní bibliografickej normy, v textovej aj indexovej súvislosti.

OHK: Ing. Iveta Ďurašová, Ing. Jana Sláviková, Ing. Ladislav Mišík, PhD.

Súťažný odbor č. 10 Stavebníctvo, geodézia, kartografia

V posledných rokoch sa čoraz menej vyskytujú v prácach chyby vo formálnej úprave, neuvádzaní zdrojov a autorov obrázkov i keď vždy sa nejaká „lastovička“ nájde. Nie je to však chyba súťažiacich, tieto nedostatky pripisujeme ich konzultantom.

Práce v odbore č. 10 mali požadovaný rozsah, boli na tvorivej báze, s využitím alebo následným naviazaním na prax, čo hodnotíme veľmi kladne.

Taktiež obhajoby prác boli na vysokej úrovni a môžeme skonštatovať, že každým rokom sa prezentácie (obhajoby) zlepšujú a často zamiešajú aj poradím. Aj preto hodnotíme kladne možnosť online obhajob v čase lockdownu.

Súťažiaci vedeli v diskusii veľmi fundovane odpovedať a argumentovať na otázky členov OHK.

Veľmi kladne hodnotíme prístup Žilinského samosprávneho kraja, ktorý sa poistil a poslal členom OHK aj nahraté prezentácie, ktoré sa dali použiť aj v prípade výpadku internetového spojenia. Tento počin by mohli v budúcnosti nasledovať aj ostatné kraje.

Prácu, ktorá by sa mohla pýšiť prívlastkom „mimoriadna“ sme v odbore nezaznamenali.

Práce boli na vysokej úrovni bez pravopisných a gramatických chýb. Súťažiaci vytvárali vlastné texty s využitím obrazných pomenovaní. Súťažiaci používali odbornú terminológiu s porozumením. Pozorujeme stále menej chýb vo formálnej rovine

OHK: Ing. Katarína Kmetzová, Ing. Zuzana Mištinová, Ing. Viliam Wesserle

Súťažný odbor č. 11 Informatika

Všetko v poriadku až na drobné chyby. Formálna úprava nebola podľa metodiky ŠIOV. Výnimočná práca: „*Efektívna neurónová sieť na autonómnom robotickom systéme*“.

Drobné nepresnosti v písomnej práci a pri obhajobách, používanie odbornej terminológie. Po formálnej stránke až na drobné chyby v poriadku.

OHK: Ing. Ján Motešický, Ing. Daniel Adamko, PhD., Mgr. Zuzana Oravcová

Súťažný odbor č. 12 Elektronika a hardware

Vo väčšine prác si autori zvolili správnu metodiku. V prácach bol dodržaný stanovený rozsah (okrem asi 2, ktoré boli až príliš stručné). Teoretické východiská boli spracované na veľmi dobrej úrovni (s občasnými chybami – preklepmi). Takmer všetky práce majú dobré praktické využitie, respektíve boli spracované priamo „na objednávku“ praxe a z tohto pohľadu sú určite prínosom nie len pre autorov. Len minimum prác by sa dalo označiť za viac teoretické. Po formálnej stránke sa nevyskytovali vážnejšie chyby, snád s výnimkou literatúry a citácií, kde sa stále vyskytujú drobné nedostatky. Všetky práce boli správne zaradené – aj keď sa už dlhšie stupňuje trend, že aj v tak „hardwarovom“ odbore, ako je tento odbor sa v mnohých prácach súťažiaci viac venujú programovému vybaveniu, (čo je ale trend obecný – aj v technickej praxi). Rovnako vo viacerých prípadoch (z dôvodov pandémie) súťažiaci nahradili nedostatok možností zohnať si komponenty v predajniach, resp. slabšie možnosti vyrobiť si niektoré časti (ukázať svoju zručnosť) možnosťou objednať si ich výrobu u profesionálnych firiem, resp. objednať „polotovary v Číne“ a tým paradoxne zvýšiť estetický a profesionálny vzhľad vyrobených zariadení a kooperovať s inými výrobcami. Toto málo ovplyvnilo tvorivosť a náročnosť ich práce.

Oproti minulému roku považujeme za prínos obhajobu (on-line), ktorá určite splnila svoje poslanie a napriek protipandemickým opatreniam mali súťažiaci možnosť odprezentovať svoju prácu, v rámci diskusie vysvetliť sporné veci – čo väčšina plne využila a malo to určite aj vplyv na objektivnosť hodnotenia. Podľa nášho názoru práca (umiestnila sa na 1. mieste) s názvom „*Digitálne riadený oddeľovací transformátor*“ autora Andreja Tadeáša Baču (zo SPŠ elektrotechnickej Prešov) je po obsahovej aj formálnej stránke na výbornej úrovni, téma je aktuálna, spracovaná komplexne a odborne a prináša zaujímavé výsledky, inovatívne riešenie, ako aj praktické využitie. Zaujímavá vizuálne bola práca „*Ruka ovládaná EMG signálom*“ autor Martin Kostiviar SPŠ J.M. Banská Bystrica. Vo väčšine prípadov, až na ojedinelé preklepy sa chyby nevyskytovali. Súťažiaci dodržali normu – veľkosť písma, nadpisy a pod..

Po formálnej stránke boli práce v poriadku, menšie nedostatky boli len v oblasti literatúry a citácií (tie stále v menšej miere pretrvávajú).

OHK: Ing. Milan Duroška, Ing. Juraj Žtko, Ing. Ondrej Kováč, PhD.

Súťažný odbor č. 13 História, filozofia, právne vedy

Väčšina prác dodržala správnu metodiku. Práce obsahovali teoretickú ako i praktickú časť vzhľadom na tému výskumu. Podľa okolností (pandémia COVID 19) súťažiaci využívali archívne pramene, metódy „oral history“ (rozhovor), knižničné fondy a internetové online databázy. Veľmi oceňujeme, že do tohoto odboru sa zapojili žiaci z rôznych typov stredných škôl, čím sa potvrdilo, že žiaci majú zujem o históriu.

Formálne nedostatky - nesprávne zarovnanie textu, správne a účelné členenie. Nebol dodržaný korektný spôsob citovania. Použité zdroje neboli uvedené v „Zozname použitej literatúry“.

Väčšina súťažiacich pri obhajobe využila Power Point prezentáciu. Vhodným spôsobom reagovali na otázky v diskusii. Pri niektorých prácach sa objavil nesúlad medzi písomnou formou a samotnou prezentáciou.

V záverečnej diskusii po ukončení obhajob súťažiaci poukázali na zhoršené podmienky pri spracovaní práce, ako nedostatky pri spracovaní témy z dôvodu zatvorených knižníc. Problémy im spôsobovala komunikácia s konzultantmi. Problematické sa ukázala i kvalita internetového pripojenia či technické zručnosti prezentujúcich.

Práce na prvých troch miestach sú využiteľné v odbore.

Úroveň viacerých prác znižovali gramatické chyby ako interpunkčné znamienka, y/i, písanie veľkých začiatočných písmen. Objavili sa nedostatky ako hovorové slová, nesprávna terminológia pri spracovaní dobových textov, pri preklade z cudzieho jazyka. V prácach sa použilo viacero citačných noriem súčasne.

Slabým miestom bolo zlé číslovanie kapitol, viacero kapitol na jednej strane, logická a chronologická väzba kapitol. Pri prezentáciách bolo príliš veľa textu na úkor obrazovej prílohy.

OHK: Mgr. Henrich Hrehor, PhD., PaedDr. Adriana Medzihorská, PhD. Alica Virdzeková

Súťažný odbor: č. 14 - Tvorba učebných pomôcok, didaktické technológie

Práce študentov boli spracované v súlade s metodickými pokynmi a spĺňali náležitosti ako po obsahovej, tak aj po formálnej stránke. Témy prác boli veľmi aktuálne, rôznorodé a zaujímavé. Vlastná práca študentov bola zhmotnená do konkrétnych didaktických pomôcok s veľmi precíznym spracovaním. Študenti pri realizácii svojich prác využívali najnovšie IKT. Väčšina súťažných prác je využiteľná vo vyučovacom procese. Všetky práce boli zaradené správne a bol dodržaný rozsah prác.

Pri hodnotení úrovne jednotlivých prác sme brali ohľad na základné kritériá súťaže, ktorými sú odborná a obsahová úroveň práce, použitie argumentácie a dôkazov, formálna úprava, úroveň spracovania dokumentácie, používanie odbornej terminológie a využitie práce.

Vzhľadom k tomu, že tohoročná súťaž SOČ prebiehala online spôsobom, bolo posúdenie súťažných prác ľahšie ako v minulom ročníku. Vybrať tú najlepšiu, bolo naozaj ťažké, pretože viaceré učebné a didaktické pomôcky boli na podobnej úrovni. V niektorých prácach sa vyskytli menšie gramatické chyby. Práce boli spracované v súlade s normou. Po formálnej stránke boli práce na veľmi dobrej úrovni, len v niektorých prácach sa vyskytli menšie nedostatky.

OHK: doc. Mgr. Marcela Chovancová, PhD., Ing. Marek Rybár, Ing. Jana Forgáčsová

Súťažný odbor č. 15 Ekonomika a riadenie

Práce v tomto roku boli na primeranej úrovni. Viaceré práce po formálnej stránke boli slušne spracované. Pozitívne hodnotíme spracovanie prezentácií.

Výnimočná práca: „*Udržateľná móda*“ – žiačka Bibiána Bolechová, Stredná odborná škola obchodu a služieb, Piešťanská 2262/80, Nové Mesto nad Váhom. Pozitívne hodnotíme prácu po formálnej, gramatickej a odbornej stránke. Vyzdvihujeme nadhľad a záujem žiačky, ktorej víziou práce bolo šírenie osvetu v oblasti módy a udržateľného životného prostredia.

Najčastejšie chyby boli gramatické, štylistické a metodologické. Avšak je možné práce zhodnotiť ako primerané.

Vyjadrovacie schopnosti, ako aj slovná zásoba žiakov bola vyhovujúca. Žiaci rozumeli otázkam a primeraným spôsobom reagovali. Práce a obhajoba prác boli na slušnej úrovni. Dokonca prezentácie v Power pointovej forme boli na vysokej úrovni. Bola dodržaná norma pri písaní a úprav prác.

Vo všeobecnosti je možné konštatovať, že práce tohto roku boli vhodne zaradené, výrazný odklon od témy nebol zaregistrovaný a celkovo práce boli slušne a na primeranej úrovni spracované. Pri niektorých prácach (a ich prieskumoch) absentoval praktický prínos alebo návrhy pre prax. Preto odporúčame do budúcnosti upriamiť pozornosť v prácach na samotný výstup a praktický prínos pre spoločnosť.

Súťažné práce spĺňali podmienky a úroveň celoštátneho kola SOČ, autori prác preukázali osobné zanievanie a vedomosti týkajúce sa ich tém. Teoretické východiská vhodne spracovali a snažili sa prepojiť s praktickými časťami. Témy boli primerané, originálne a aktuálne.

OHK: Ing. Zdenka Kovalčíková, Ing. Mária Hrušková, Ing. Michaela Sirková, PhD., MBA

Súťažný odbor č. 16 Teória kultúry, umenie, umelecká, odevná tvorba

Predložené práce spĺňali kritériá kladené na prácu SOČ. Po formálnej stránke autori dodržali stanovený rozsah, štruktúra prác bola logická, jednotlivé kapitoly zodpovedali potrebám spracovávanej témy a cieľom práce. Obsahovo boli poväčšine originálne, tematicky už tradične rozmanité, zamerané na vlastnú literárnu a filmovú tvorbu, zdokumentovanie ľudových tradícií a remesiel, ale aj inovatívne prístupy v hudobnom a výtvarnom umení. Pozitívom bolo aj kreatívne spracovanie prostredníctvom moderných technológií. Signifikantnou črtou práce s odbornou literatúrou bola prevaha internetových zdrojov pred klasickými knižnými (v tomto roku zrejme spôsobené koronavírusovými opatreniami), no nezabúdali ani na autentické výpovede pamätníkov či odborníkov z praxe.

Nedostatky, ktoré sa prejavili v jednotlivých prácach v rôznej miere boli spojené s nedostatočnými štylistickými schopnosťami, malou skúsenosťou pracovať s odbornou literatúrou a aj nedostatočnou úrovňou písomného prejavu.

Pre každú prácu je typické množstvo vynaloženého úsilia, kladenie dôrazu na možnosti praktického využitia a snaha o hľadanie riešenia aktuálnych otázok.

Obhajoba prác oproti minulému ročníku pozdvihla písomnú prácu na vyššiu úroveň. Žiaci v online priestore boli viac uvoľnení, spontánni a prirodzení.

Positívum bolo, že niektorí súťažiaci už priamo k prihláške pripojili svoje videá, nahrávky, krátke filmy, čo zrejme súvisí aj s prácou s IKT v rámci dištančného vzdelávania v tomto školskom roku. A hoci mali študenti rôzne technické zabezpečenie, s obhajobou svojej práce cez MS Teams nemali vážnejšie technické problémy. Obhajoby formou prezentácie boli u súťažiacich na veľmi dobrej úrovni.

V diskusii s komisiou študenti boli upozornení na potrebu adekvátneho spracovania práce z formálneho hľadiska ako aj na dôležitosť práce s inými, ako len s internetovými zdrojmi, na dôležitosť odkonzultovania práce so svojim konzultantom / odborným garantom či vyučujúcim SJL.

Výnimočné práce žiakov: Karolína Cúciková , Gymnázium Púchov: „*Sklárski umelci 20. storočia*“ autorka podrobne podala informácie o tom, ako je sklárske remeslo dôležité, ako ho pozdvihnúť opäť na svoje miesto v obci, v ktorej pôsobili traja významní umelci.

Katarína Chovancová – „*Výroba lanového plátna*“ - úrovňou vyhotovenia a autenticitou spracovania témy, zdokumentovaním procesu – od semiačka po plátno - všetky fázy procesu od vlastnoručného zasiatia ľanu, až po vlastnoručné utkanie plátna z vypestovaného ľanu.

Katarína Kedžuchová - „*Moje hviezdy svietia, a čo tie tvoje?*“- autorka v priebehu dvoch rokov napísala a vydala zbierku vlastných básní, ktorú doplnila vlastnými ilustráciami v knižnej podobe. Podarilo sa jej aj uzatvorenie zmluvy s vydavateľmi nielen v SR ale aj v ČR.

V písomnom prejave sa nedostatky objavili viac v štylistickej rovine, menej v pravopise a v práci s odbornou literatúrou (používanie citácií a parafráz, uvádzanie bibliografických údajov). Po formálnej stránke je potrebné akceptovať ustanovenia STN 01 6910:2011-04, ktorá určuje jednotné pravidlá písania znakov, znamienok, skratiek, značiek, čísel a zostáv pomocou štandardnej klávesnice. Komisia upozornila žiakov v diskusií na dodržanie úpravy a náležitostí práce podľa vydaných metodických príručiek.

OHK: Ing. Vladimíra Siváková, Mgr. Svetlana Mytyzeková, PaedDr. Gabriela Görgeyová, Mgr. Ján Angelovič

Súťažný odbor č. 17 Pedagogika, psychológia, sociológia

43. ročník celoštátnej prehliadky SOČ sa uskutočnil dištančnou formou, čo do značnej miery ovplyvnilo možnosť odbornej poroty na priamu diskusiu so súťažiacimi. Napriek tomu sme sa snažili zodpovedne a objektívne posúdiť všetky stanovené zložky prác.

Pandemická situácia vo svete značne ovplyvnila aj výber tém v odbore – žiaci sa zamerali vo svojich prácach na riešenie aktuálnych problémov v spoločnosti a ich dopadom najmä na mladú generáciu, prevládali témy s problematikou analýzy digitálnej a mediálnej gramotnosti.

Žiaci v súťažných prácach ukázali značné množstvo vedomostí a zručností z humanitných a spoločenskovedných odborov.

Použitá metodika, teoretické východiská a vlastná práca bola vo väčšine súťažných prác dodržaná. Žiaci sa bez problémov orientovali v odbornej literatúre a správne využívali získané teoretické poznatky. Na popredných miestach v hodnotení sa umiestnili práce, ktoré navrhovali konkrétne riešenia a praktické využitie. Práve prepojenosť výsledkov prác s reálnym životom bolo kľúčovým meradlom úspešnosti.

Výnimočná práca: Nina Melicherová – „*Pod tiahou informácií – rozvíjanie mediálnej gramotnosti u študentov základných a stredných škôl*“. Žiačka iniciovala viaceré aktivity na podporu mediálnej gramotnosti – beseda s investigatívnym novinárom, prednášky o hoaxoch, práca v Aliancii stredoškôľakov.

V prácach sa objavovali drobné pravopisné chyby, ale aj hrubé pravopisné chyby – hlavne nominatív množného čísla pri vzore pekný, slangové, hovorové slová, tendencia využívať populárno-náučný až hovorový štýl na úkor odborného jazykového štýlu, v niektorých prípadoch nedôsledne rešpektovaná citačná norma - neuvedené odkazy na odborné zdroje.

Po formálnej stránke text roztrieštený do mnohopočetných podkapitol, neadekvátne štylizácia otázok v dotazníkoch, neadekvátne používanie terminológie výskum, hypotéza, nedôsledné vyhodnotenie prieskumných zistení.

OHK: PaedDr. Jana Stehlíková, PhD., Mgr. Zuzana Vatrťová, PhD., Mgr. Ľubica Sotáková

Záver:

Z celkového zhrnutia úrovne odborných prác z pohľadu členov celoštátnej odbornej komisie a diskusie s členmi odborných hodnotiacich komisií vypýva, že napriek obmedzeniam fungovania škôl v dôsledku pandemickej situácie tak žiaci ako aj pedagógovia vnímali dištančnú formu súťaže ako dobrý doplnkový nástroj na možnosť ukážky talentu a nadania žiakov súťaže SOČ. Avšak pre ciele súťaže a pozitíva, ktoré prezenčná forma predstavuje, je pre budúce ročníky tento spôsob realizácie súťaže ako jediničný a nenahraditeľný. Obmedzenia, ktoré nám umožňovali technické podmienky napr. možnosť rozsahu obhajoby žiakov a časový limit na diskusiu sčasti eliminovali väčšie možnosti a varibilnosť prezentovať prácu čo najdôslednejšie a najlepšie. Čo však prezenčná forma uplatňuje v plnom obsahu k spokojnosti všetkých účastníkov.

Materiál je vypracovaný z písomných podkladov členov odborných hodnotiacich komisií 43. ročníka celoštátnej prehliadky Stredoškolskej odbornej činnosti.

V Bratislave, 11. mája 2021